

A1

ДО

**Г-Н ИВАН ДИМИТРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ
НА СЪОБЩЕНИЯТА
УЛ. „ГУРКО“ № 6
1000, ГР. СОФИЯ**

Комисия за регулиране на съобщенията
Вх. № 10 - 00 - 1253
Дата: 27. 04. 2020

Относно: Процедура на обществено обсъждане на Проекти на решения за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи, открита с Решение № 103 и 104 от 12.03.2020 г. на Комисията за регулиране на съобщенията

УВАЖАЕМИ Г-Н ДИМИТРОВ,

Със Решения № 103 и 104 от 12.03.2020 г. Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/ Комисията) откри процедура на обсъждане на Проект на решение за четвърти кръг определяне, анализ и оценка на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи и във фиксирани мрежи.

Нормативната уредба въвежда фигурата на ex-ante регулиране на съответните пазари на електронни съобщителни мрежи и/ или услуги с цел осигуряване на условия за развитие на конкуренцията при спазване принципите на конкурентното право. С оглед изложеното, всяко определяне, анализ и оценка на даден пазар относно наличието на ефективна конкуренция не следва да се разглежда изолирано от цялостната пазарна ситуация при предлагането на определени услуги. При вземането на решение за налагане на пропорционални и обосновани задължения е необходимо да се отчитат и специфичните национални условия на съответния пазар. Специфичните национални условия са един от най-съществените фактори, спрямо които следва да се преценява законосъобразността на наложените специфични мерки, с оглед задължението на Комисията да осъществява функциите по тяхното налагане, продължаване или отмяна, спазвайки принципите на обективност, прозрачност, пропорционалност и равнопоставеност.

Предвид изложеното, с настоящото писмо представяме на Вашето внимание становището на „А1 България“ ЕАД (А1) по проектите на решения в определения за това срок.

Приложение: Становище на „А1 България“ ЕАД относно четвърти преглед на пазарите на едро за термиране във фиксирани и мобилни мрежи.

С уважение,

Пълномощник на изпълнителните директори
на „А1 България“ ЕАД

Становище на „А1 България“ ЕАД относно четвърти преглед на пазарите на едро за терминиране във фиксирани и мобилни мрежи

С Решения №103 и №104 от 12 март 2020 г. Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/Комисията) откри процедури по обществено обсъждане на проекти на решения за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи.

Във връзка с провежданите процедури и в рамките на определения срок, с настоящото „А1 България“ ЕАД (А1) изразява своето становище по двата проекта.

От страна на дружеството бе направен детайлен преглед на проектите на решения, като въз основа на това, смятаме че:

- Икономическите изводи кореспондират изцяло с реалната пазарна ситуация в сектора на електронни съобщения;
- Структурата на самите приложения към проектите на решения (пазарните анализи) са съобразни с Методиката за определяне, анализ и оценка, както и със самите Насоките на ЕК за извършване на пазарни анализи;
- За част от предложените за продължаване специфични задължения, смятаме че са пропорционални с оглед състоянието и развитието на пазара, но за друга част не и за тях ще изложим нашите аргументи по-долу.

1. По отношение на дефиницията и анализа на двата пазара на едро

Още през 2009 г. или преди повече от 10 години бяха приети окончателните решения от страна на КРС по отношение на първия преглед на пазарите на едро за терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни и фиксирани мрежи. През този период бяха направени още два кръга на пазарни анализи, за да се стигне до публикуването към момента на обществено обсъждане такива за четвърти пъти. За разлика от други пазари, подлежащи на ex-ante регулиране, при пазарите на едро на терминиране няма промяна в самата дефиниция на продуктови и географски обхват на пазарите. Това е така, тъй като в България, а и в Европейския съюз (ЕС) се прилага принципа, че викащата страна заплаща повикването (СРРР). Именно, прилагането на този принцип до голяма степен обуславя и изводът, до който КРС е стигнала, че всеки мрежов оператор има 100% пазарен дял в неговата мрежа. Бихме искали обаче да обърнем внимание на факта, че с приемането на Европейския кодекс за електронни съобщения, който следва да се имплементира в българското законодателство до края на 2020 г., се предвижда ценовата регулация на трафикните услуги на тези пазари да става на ниво ЕС. Самата Европейска комисия (ЕК) възложи на AXON изработката на BU-LRIC модели, като този за определяне на разходите за терминиране в мобилна мрежа вече е финализиран. По време на обществените обсъждания, А1 вложи съществени ресурси за да представи на ЕК важни и значителни бележки и коментари по проекта. Това доведе до малки промени в модела, но въпреки тях калкулираните разходи са в пъти по-ниски от текущите такива по модела на КРС. Подобни констатации са направени във всички държави-членки на ЕС.

По отношение на анализната част също смятаме, че Комисията е оценила и анализирала най-подходящите критерии, като разбира се основен такъв е пазарния дял на всяко от предприятията на така дефинирания продуктов пазар. При анализа на третия критерии „липса на или недостатъчна пазарна сила на потребителите“ на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи и по-конкретно на стр. 40 от документа е посочено, че *„Не такъв е случая с БУЛСАТКОМ, където, доколкото при трафика между мобилните мрежи на предприятието и А1 от една страна и БУЛСАТКОМ и БТК от друга, се наблюдава относително уравновесен трафик (разликата не надвишава 9 процентни пункта), то трафикът, терминиран от мобилната мрежа на БУЛСАТКОМ в мобилната мрежа на ТЕЛЕНОР значително надвишава трафикът, терминиран от ТЕЛЕНОР в мобилната мрежа на БУЛСАТКОМ (с 44 процентни пункта).“*

Смятаме, че тази особеност трябва да бъде допълнително анализирана от КРС и да се даде конкретно обяснение на този дисбаланс – все пак, въпреки че А1 към края на 2018 г. има най-голям относителен дял на база абонати на дребно, то разликата с дела на Теленор не е огромно – 6,5% пункта. Въз основа на това не би следвало, при нормални условия, да е налице такъв дисбаланс в трафика, което поражда у нас съмнения за техническа грешка в данните или друга причина, но която следва да се поясни.

2. По отношение на предвидените специфични задължения

2.1. На пазара на терминиране в индивидуални мобилни мрежи

На първо място бихме искали да започнем с направената от Комисията в 3.2. оценка на ефекта от наложените в трети кръг задължения на пазара на едро за терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. Тук КРС установява преодоляване на два проблема – този със затваряне на трафика в рамките на мрежата и този с неблагоприятната позиция на българските мобилни предприятия спрямо предприятията от държави, различни от държавите-членки на ЕС/ЕИЗ.

По отношение на преодоляване на проблемът със затваряне на трафика в рамките на дадена мрежа, смятаме, че и силната конкуренция на пазара на дребно оказва съществено влияние и това трябва да бъде отчетено и посочено в документ. Що се касае до втория преодолян проблем, то данните на фигура 19 от проекта на анализа са наистина показателни, но бихме искали да насочим вниманието на КРС към малко по-задълбочен анализ по отношение на терминирания трафик в мобилните мрежи в зависимост от произхода – от държави-членки на ЕС и от държави извън ЕС. След влизане в сила на Решение 357 от 2016 г. и прилагането на определените въз основа на BULRIC модела на Комисията цени само за терминиране на националните повиквания и повикванията с произход държави-членки на ЕС/ЕИЗ, се наблюдава спад на относителния дял повиквания с произход извън ЕС в общият обем на терминиран международен трафик. Това според нас е в следствие на манипулация на номера на викация, поради разликата в цените на едро за терминиране и желание на определени транзитиращи предприятия за реализиране на по-големи печалби чрез недобросъвестно търговско поведение. Акцентираме върху този проблем, защото смятаме че КРС следва да защити интересите не само на националните мобилни оператори, но и на самите крайните потребители, които получават входящи повиквания с променен идентификация на линията.

На следващата графика в представена информация за периода 2015 – 2019 г за общия обем на терминираните входящи международни минути и тези с произход от държави извън ЕС (*търговска тайна*).

Видно от представените данни за разглеждани период от 5 години е налице ръст в общия обем на терминираните входящи международни повиквания с малко над 10%, докато обема на трафика с произход от държави извън ЕС (Non-EU трафик) е намалял с 15%. Нещо повече, делът на Non-EU трафика от общо терминираните входящи международни повиквания към края на 2019 г. е едва 10%, докато през 2015 е бил над 15% - или спад с повече от 5 процентни пункта.

Практиката ни до момента показва, че при подобни ситуации, при които имаме сериозни съмнения за нерегламентирана намеса от страна на транзитиращи оператори, не можем да защитим на 100% нашите крайни потребители от получаването на такива входящи повиквания. Реално даден потребител може да види изписан номер с код на държава-членка на ЕС, а да се окаже, че повикването е генерирано в страна извън ЕС. Крайни потребители на дружеството са ни уведомявали за подобни казуси, особено когато провеждат разговор с техни близки, за които знаят че пребивават в страна извън ЕС, а пък се изписва код на страна от ЕС.

Предвид изложеното, вярваме че ще получим подкрепата на Комисията за намиране на решение и на този проблем, като бъде засилен контрола върху транзитиращи предприятия, ползващи ограничен ресурс – географски номера, но които на практика няма крайни потребители на територията на страната.

На второ място считаме, че отмяната на задължението за предоставяне на шестмесечни справки за обема на приходите и терминирания трафик е правилно, доколкото Комисията получава детайлна информация с годишните въпросници за отчет на дейността, а и във всеки един момент може да изиска от предприятият, определени за такива със значително въздействие върху пазара допълнителни данни, разбира се с мотивирано решение.

По отношение на продължаването на задължението за прозрачност съгласно т. 2.1. от проекта на Решение, предлагаме да се направи прецизиране на текста, като в т. 2.1.1.8 вместо „Цени“ се

използва изразът „Максимални цени“. Основният ни аргумент за това е, че стойностите на регулираните цени за терминиране на национални повиквания и повиквания с произход държави-членки на Европейския съюз/Европейската икономическа зона (ЕС/ЕИЗ) са практически ценовите тавани, които са изчислени въз основа на BULRIC модел. Считаме, че същото важи и за цени за терминиране на повиквания с произход държави, различни от държавите-членки на ЕС/ЕИЗ по отделни дестинации и цени за терминиране на повиквания без идентификация на линията на викация (CLI), защото те практически са също максимални нива, но определени въз основа на свободно търговски договаряне. По този начин ще се постигне в максимална степен прецизен и съгласуван регулаторен подход при избора на специфични задължения от страна на Комисията.

Бих искали да обърнем внимание и на предвиденото задължение в т. 5.4.4.1 за разделно счетоводство, като правят впечатление две основни неща:

1. КРС е на мнение, че налагането на задължение за разделно счетоводство по отношение на новонавлезлия участник на пазара Булсатком, се явява непропорционално и обременително;

2. Не са правени изменения по същество в приетата с Решение на КРС № 1882/23.08.2012 г. Методология, а само актуализация с оглед по-лесно попълване от страна на предприятията;

По т. 1 считаме, че с цел равнопоставеност това задължение следва да се наложи и на Булсатком, което също е определено за предприятие със значително въздействие (SMP) на този пазар както и другите три мобилни предприятия. От страна на КРС не са посочени никакви аргументи за това предложение, а и такива не биха могли да са налице, при избраният от комисията подход за анализ на пазара и определяне на предприятия със значително въздействие. Предприятията са определени като естествени монополисти, а всяко има 100% дял на пазара на своята мрежа и Булсатком не са изключение. Всички установен от комисията конкуренти проблеми са налице в еднаква степен и за четирите предприятия. Много е важно е де се отбележи, че разделното счетоводство обхваща цялостната дейност на дружеството, а Булсатком е един от основните участници в сегментите ТВ и достъп до интернет, като по данни от публичния регистър на КРС към 31.12.2018 г. има 793 749 абоната на ТВ услуги и 168 606 абоната на достъп до интернет.

Друг възможен подход е да се отмени това текущо задължение за трите мобилни оператора, тъй като:

- Ще има равнопоставено третиране за всички SMP оператори на този пазар;
- Текущо се обмисля от ЕК да се предложи отпадане на подобно задължение след определяне на единна максимална цена за терминиране на ниво ЕС, което следва да стане до 31.12.2020 г.

В случай, че към настоящия момент Комисията не прием нашето предложение за отпадане на това задължение, то предприятиите стъпки за улесняване попълването на РСО са наистина необходими. Предвид това, то ще очакваме в оперативен порядък да ни бъдат изпратени и самите отчетни форми в xls. формат, тъй като сравняването на таблиците, които са като приложение към пазарния анализ в word формат с тези, които прилагаме в момента в xls. ще е невъзможно и ще бъдат допуснати множество неточности.

Важно е да отбележим, че подкрепяме и предложението подход на КРС за продължаване на задължението за прилагане на разходоориентирани цени за терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи както следва:

➤ Прилагане на разходоориентирани цени за повикванията с произход държави членки на ЕС/ЕИЗ в съответствие с адаптирания чист BULRIC модел на регулатора в съответствие с нивата за 2020 г., определени с Решение на КРС № 585/24.11.2016 г.;

➤ Ценовите ограничения се прилагат до влизане в сила на задълженията за прилагане на единна максимална цена за терминиране, определена с делегиран акт на ЕК, приет на основание чл. 75(1) от Директива на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения.

По този начин за операторите ще е налице регулаторна предвидимост по отношение на нивата на цените за терминиране на гласови повиквания до влизане в сила на определените от ЕК такива. Важно е да отбележим, че по данни на ОЕРЕС към средата на 2019 г. цените за терминиране в мобилни мрежи в България са по-ниски от средните на ЕС. Това категорично е показател, че към настоящия момент и предвид очакваните действия на ЕК, то не е необходима допълнителна намеса от страна на КРС.

2.2. На пазара на терминиране във фиксирани мрежи

Считаме, че и на този пазар отмяната на задължението за предоставяне на шестмесечни справки за обема на приходите и терминирания трафик е правилно, доколкото Комисията получава детайлна информация с годишните въпросници за отчет на дейността, а във всеки един момент може да изиска от предприятият, определени за такива със значително въздействие върху пазара допълнителни данни, разбира се с мотивирано решение.

По отношение на продължаването на задължението за прозрачност съгласно т. 2.2 от проекта на Решение, предлагаме да се направи прецизиране на текста, като в т. 2.2.8 вместо „Цени“ се използва изразът „Максимални цени“. Аргументите ни са изложени по-горе по отношение на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи.

На следващо място смятаме за разумно, предвид развитието на свързания пазар на дребно на фиксирани гласови услуги, предложението на КРС при определяне на цени за нетрафични услуги на историческото предприятие (порт и линия) при IP взаимно свързване да се използва сравнителен подход за отчитане на ценовите условия за ползване на еквивалентни услуги (тъмно влакно и МАН порт). С определените ценови тавани за тези услуги се гарантират защита на интересите на всички страни при ползването на IP взаимно свързване.

На трето място е важно да отбележим, че подкрепяме и предложението подход на КРС относно подходът при продължаването на задължението за прилагане на разходоориентирани цени за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи както следва:

➤ *Прилагане на разходоориентирани цени за повикванията с произход държави-членки на ЕС/ЕИЗ в съответствие с адаптирания чист BULRIC модел на регулатора в съответствие с нивата за 2020 г., определени с Решение на КРС № 585/24.11.2016 г.*

➤ *Ценовите ограничения се прилагат до влизане в сила на задълженията за прилагане на единна максимална цена за терминиране, определена с делегиран акт на ЕК, приет на основание чл. 75(1) от Директива на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения.*

По този начин за операторите ще е налице регулаторна предвидимост по отношение на нивата на цените за терминиране на гласови повиквания до влизане в сила на определените от ЕК нива. Важно е да отбележим, че по данни на ОЕРЕС към средата на 2019 г. цените за терминиране във

фиксираните мрежи в България са над 2,5 пъти по-ниски от средните на ЕС. Това категорично е показател, че към настоящия момент и предвид очакваните действия на ЕК, то не е необходима допълнителна намеса от страна на КРС.